

Т.В. Бочуля, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

І.В. Янчева, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

МИСТЕЦТВО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ІТ

Бухгалтерський облік у сучасному економічному світі визначений з принципово інших позицій, що пояснюється пануванням нової форми організації суспільства. Всі процеси у внутрішньому та зовнішньому просторах тісно взаємопов'язані. Кожна трансформація, модифікація, перетворення не минають без наслідків та мають вплив на всі сторони суспільно-економічної, культурної, політичної та духовної реальностей. Визначальними є процеси «зворотної дії» та «ланцюгової реакції». Бухгалтерський облік опинився на перетині рушійних процесів через його визначальний характер для бізнесу. Будучи «мовою бізнесу» бухгалтерський облік є основою спілкування різних груп користувачів з приводу «підтримання фінансової теми розмови». Це своєрідне «есперанто» є основою інших «мовних» інтерпретацій, які у сукупності складають інформаційно-аналітичне обґрунтування прийняття управлінських рішень.

Вираження думки мовою цифр є особливим видом мистецтва, опанування якого гарантує першість в управлінні. Якщо звернутися до поняття мистецтва, то мова йде про творче відбиття реальної дійсності та її відтворення у певних образах. Переносячи цю ідею на бухгалтерський облік слід зазначити його пряму тотожність з мистецтвом, оскільки реальні фінансово-господарські процеси шляхом облікової обробки інформації відображаються в реальних «творах» бухгалтера – формах фінансової звітності. Результат «облікового мистецтва» сприймається користувачами по-різному, виходячи з їх цільової інформаційної потреби. Кожен «бачить» те, що відповідає сутності поставленого завдання з поправкою на притаманні знання, досвід, спосіб мислення та ментальні характеристики.

Приналежність бухгалтерського обліку до мистецтва викликає суперечливе ставлення через певну «зашореність» у сприйнятті новачій, особливо в системах, які упродовж довгого часу залишались незмінними. Суттєво пригальмували інноваційні процеси потреби дотримання «букви закону», оскільки система бухгалтерського обліку знаходиться під прямим впливом нормативно-правових актів та будь-які «творчі заходи» мають відповідати певному регламенту, що встановлює держава.

Новачії в бухгалтерському обліку є результатом розвитку економіки, яку сьогодні визначають як постіндустріальну,

інформаційну, мережеву, електронну. Бухгалтерський облік набув нових функціональних можливостей саме завдяки поширенню інформаційно-комунікаційних технологій, які є базисом сучасних економіки та суспільства. Обліково-звітна інформація поширюється через глобальну мережу до різних користувачів, для яких усунуті межі в отриманні належного інформаційного забезпечення.

Реалізація системи бухгалтерського обліку через інформаційно-комунікаційні технології розширила аналітичні можливості роботи з обліковою інформацією. Інтеграція облікових технологій з інформаційними мала однаково позитивний вплив, оскільки потреба налаштування саме облікових програм стала початком розвитку нового напрямку в технологіях. Програмні продукти мали відповідати первісній меті та методології обліку, що результатом мало новий підхід до їх написання та обслуговування.

Призначення бухгалтерського обліку в загальних рисах тотожне до будь-якого інформаційно-технологічного продукту: обробляти, зберігати та передавати інформацію. На теперішній час завдяки технологіям реалізована основна ідея про надання багатоцільової облікової звітності, що виражає різні потреби в інформації. Критика бухгалтерського обліку як системи, що не спроможна задовольнити управлінські інтереси користувачів зведена нанівець та не відповідає реальній дійсності. Мистецтво бухгалтерського обліку в інформаційних технологіях має особливий прояв через розробку власних програмних продуктів, які враховують всі специфічні аспекти діяльності конкретного суб'єкта господарювання. Такі рішення поки можуть дозволити собі великі компанії, проте прогрес спонукає до активізації розробок обліково-технологічного напрямку.

Система бухгалтерського обліку є унікальним середовищем, в якому відбуваються складні інформаційно-аналітичні процеси, опанувати які є мистецтвом. Це не тільки відображення реальних фінансово-господарських процесів у цифрах, а презентація спроможності суб'єкта господарювання «існувати» у ринковому середовищі постіндустріального економічного простору. Обліковці «створять» сучасний бізнес, оскільки обслуговують інфообіг, зупинка якого означає припинення «життєдіяльності» суб'єкта господарювання. Звісно, що є певні обмеження, які координують роботу бухгалтерів. Проте, як засвідчила практика останніх десятиріч, новації в організації та методології бухгалтерського обліку знаходили своє логічне впровадження у нормативно-правових актах, узгоджених з органами законодавчої влади. Тому, будь-яка новація, прояв «мистецтва» з часом змінює систему бухгалтерського обліку на краще.